

بسمه تعالی

چارچوب پیشنهادی تهیه گزارش طرح توسعه اقتصادی و اشتغالزایی برای تحویل در دی ماه ۱۳۹۷

(ویرایش سوم)

الزامات رعایت شده در چارچوب پیشنهادی تهیه گزارش

۱- در نظر گرفتن زمانبندی و موارد تاکید شده در صورتجلسات

با توجه به «بند ۱۲» صورتجلسه نشست هم‌اندیشی با مهندسان مشاور تهیه کننده طرح‌های توسعه پایدار منظومه‌های روستایی استان زنجان در روزهای ۲۳ و ۲۴ آبان ۱۳۹۷ مقرر شده است تا «در اجرای تعهدات ناظر به تدوین برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزایی روستایی، مهندسین مشاور مکلفند نسبت به تهیه گزارش ۶۰ روستا تا روز دوشنبه ۹۷/۱۰/۱۰ اقدام نمایند. نظارت و بازبینی و ارائه گزارش‌های تایید شده تا روز یکشنبه ۹۷/۱۰/۳۰ انجام خواهد شد....»

برهمن اساس در «بند ۷» صورتجلسه پنجمین جلسه مشترک مهندسین مشاور در تاریخ ۹۷/۹/۱ مقرر شد «آقای مهندس ابراهیمی (مهندسی مشاور یورت شهر سبلان) چارچوب تهیه گزارش ۶۰ روستا را ضمن رایزنی با مهندسین مشاور و آقای مهندس محمدی نماینده سازمان مدیریت و برنامه ریزی تهیه و لغایت روز شنبه مورخ ۹۷/۹/۳ به عامل چهارم ارسال می‌نماید.»

همچنین بر اساس بند ۲ نامه شماره ۲۱۰۱ «مهندسی مشاور یورت شهر سبلان ویرایش سوم چارچوب گزارش ۶۰ روستا را با رعایت نظرات واصله (و به تشخیص)، لغایت پایان وقت اداری روز دوشنبه مورخ ۹۷/۹/۱۹ به آقای مهندس محمدی نماینده سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان و عامل چهارم ارسال مینمایند.»

۲- استخراج پیشنهادات مرتبط با ۶۰ روستا از یک روند منطقی-علمی

با توجه به زمانبندی ارائه شده، ارائه طرح‌ها و پروژه‌های پیشنهادی برای ۶۰ روستا از طرح توسعه اقتصادی و اشتغالزایی استان زنجان، قبل از اتمام روند مطالعات تدوین خواهد شد. برهمن اساس ممکن است که این پیشنهادات بدون توجه به ساختار مطالعات صورت گیرد و در نهایت در اختلاف با نتایج نهایی مطالعات قرار گیرد.

برای حل این مساله لازم است تا در تهیه گزارش ۶۰ روستا، یک روند منطقی-علمی لحاظ گردد تا علاوه بر امکان ارائه گزارشات در زمان مشخص شده، نتایج گزارشات در هماهنگی و انطباق نسبی با کل مطالعات باشد. برهمن اساس پیشنهاد می‌شود تا گزارش این روستاها در دو مقیاس بخش و روستا ارائه شود.

در گزارش بخش (به تفصیلی که در چارچوب پیشنهادی تهیه گزارش آمده است) شناسایی کلی از ساختار، عملکرد، جریان‌ات، پیوندها و زنجیره عرضه و تولید ارائه می‌شود و براساس این شناسایی کلی، پهنه‌های هم

کارکرد به صورت خوشه مشخص شده و قابلیت‌ها و محدودیت‌های بخش به لحاظ توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و فعالیت‌های پشتیبان مورد نیاز مشخص می‌شود.

در گزارش روستاهای هدف ویژگی‌های اساسی اقتصادی روستا مشخص می‌شود و با در نظر گرفتن وضعیت بخش و تقسیم وظایف بین پهنه‌های هم کارکرد پیشنهادات مشاور ارائه می‌شود. این پیشنهادات در ترکیب با ایده‌های محلی حاصل از جلسات مشارکتی در سطح هر روستا، به پیشنهادات نهایی منجر می‌شود و طرح توجیهی برای مشخص شدن میزان منابع اولیه مورد نیاز، میزان اعتبار لازم، مساحت زمین، تعداد اشتغال ایجاد شده و... برای هر یک از پیشنهادات ارائه می‌شود.

چارچوب پیشنهادی تهیه گزارش

مطالعات در مقیاس بخش

موقعیت جغرافیایی بخش و روستاهای هدف

بررسی اسناد فرادست

توصیف، تحلیل و تبیین وضعیت منابع طبیعی و زیستی بخش

مطالعات این بند با تاکید بر شناسایی معادن، گیاهان دارویی و توان‌ها و مشکلاتی است که می‌تواند در توسعه اقتصادی و اشتغالزایی تاثیرگذار باشد.

توصیف، تحلیل و تبیین فضایی و سلسله مراتب سکونتگاهی

شناسایی تمرکز و پراکندگی سکونتگاه‌ها، جمعیت، خدمات و زیرساخت هدف اصلی این بند است.

توصیف، تحلیل و تبیین وضعیت منابع انسانی، اجتماعی و زیرساختی

شناسایی منابع انسانی و زیرساخت‌های ارتباطی و خدمات هدف عمده این بند است.

توصیف، تحلیل و تبیین وضعیت منابع اقتصادی

با توجه به اهداف طرح توسعه اقتصادی و اشتغالزایی، شناسایی ساختار و عملکرد وضعیت اقتصادی، مهمترین قسمت از مطالعات این طرح است. براین اساس در این بند از مطالعات شناسایی وضعیت و زنجیره ارزش محصولات اصلی زراعی، باغی و دامی مورد توجه ویژه قرار می‌گیرد. در کنار این موارد به علت اهمیت صنایع دستی در ایجاد اشتغال خرد و همچنین ایجاد کارگاه‌های تولید صنایع دستی به صورت گسترده، این موضوع نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت. همچنین توان‌های و امکان توسعه گردشگری مورد بررسی دقیق قرار می‌گیرد. بر همین اساس در مطالعات این بند موارد زیر مدنظر قرار خواهد گرفت:

- شناخت وضعیت و زنجیره تولید و عرضه محصولات اصلی زراعی
- شناخت وضعیت و زنجیره تولید و عرضه محصولات اصلی باغی
- شناخت وضعیت و زنجیره تولید و عرضه محصولات اصلی دامی
- شناخت وضعیت و زنجیره تولید و عرضه محصولات اصلی صنایع دستی
- شناخت توان‌ها و امکان توسعه در بخش گردشگری
- شناسایی پهنه‌های صنعتی و کارگاه‌های فعال صنعتی
- شناخت توان‌ها و امکان توسعه در بخش خدمات

شناسایی جریان‌ات و پیوندهای بین سکونتگاه‌ها

برای دست یابی به پهنه‌های همپوند لازم است تا جریان‌ات و پیوندها بین سکونتگاه‌ها با استفاده از شاخص‌هایی همچون جریان افراد، کالا، خدمات، سرمایه و نوآوری مورد بررسی قرار گیرد.

قابلیت‌ها و تنگنایهای طبیعی، اجتماعی-انسانی، زیرساختی و فضایی، تعیین چشم‌انداز، اهداف و راهبردها و جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از مباحث در مقیاس بخش

مهمترین مسائل مد نظر در نتیجه‌گیری از مطالعات در مقیاس بخش به شرح زیر است:

- مشخص شدن پهنه‌های همگن ساختاری-عملکردی
- مهمترین قابلیت‌ها و محدودیت‌های بخش
- چشم‌انداز، اهداف کلان و راهبردهای طرح در مقیاس بخش
- تقسیم وظایف برای هر یک از پهنه‌های همگن براساس چشم‌انداز، اهداف و راهبردهای طرح

مطالعات در مقیاس روستا

شناسایی، توصیف و اولویت‌بندی قابلیت‌ها و تنگنایهای طبیعی، اجتماعی، اقتصادی و فضایی منابع تولید و نظام فعالیتی جهت تولید و اشتغال روستا

در این بند مشخص خواهد شد که روستای هدف در کدام پهنه همگن واقع شده است و توان‌های و محدودیت‌ها و وظایف کلی تعریف شده در مورد این روستا کدام است. همچنین جایگاه روستا در پهنه‌بندی محیطی، کالبدی، اجتماعی، اقتصادی و جریان‌ات و پیوندها آورده می‌شود.

ظرفیت‌شناسی نیروی انسانی از طریق شناسایی جوانان و سرپرستان خانوار جویای کار در این بند مطالعات، تعداد جمعیت، کمیت و کیفیت نیروی انسانی مورد توجه قرار می‌گیرد. همچنین شناسایی جوانان، سرپرستان خانوار جویای کار (اعم از زن و مرد) مورد شناسایی قرار می‌گیرند.

شناسایی و اولویت‌بندی مهمترین ظرفیت‌های روستا با تاکید بر برندسازی فعالیت‌ها و خدمات برای تعیین محورهای تولید یا خدمات دارای اولویت و پیشرانها جهت تحرک اقتصادی در روستا

در این بند تعداد بهره‌بردار و مساحت اراضی زراعی و باغی و تعداد بهره‌بردار و دام روستای مشخص می‌شود. همچنین نوع صنایع دستی و تعداد افراد فعال در این بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد و توان‌های گردشگری روستا استخراج می‌شود.

جمع‌آوری ایده‌های مرتبط با طرح‌های کارآفرینی قابل اجراء توسط افراد بومی و غیربومی، مرتبط با ظرفیت‌ها، مزیت‌ها و محورهای تولید

تعیین و اولویت‌بندی طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری توسعه اقتصادی و اشتغالزایی با مقیاس کارکردی در سطح روستا، دهستان، بخش یا شهرستان و تعیین هدف کمی اشتغال هر یک از طرح‌ها و پروژه‌های توسعه اقتصادی و اشتغالزایی

در این بند با در نظر گرفتن موارد زیر نسبت به تدوین طرح‌های پیشنهادی اقدام می‌شود:

- زنجیره تولید و عرضه پیشنهادی و تناسب طرح‌های پیشنهادی با تکمیل زنجیره تولید و عرضه
- تناسب طرح‌های پیشنهادی با توان روستا (میزان مساحت اراضی زراعی و باغی، تعداد دام و...)
- انطباق طرح‌های پیشنهادی با ایده‌های کارآفرینی اهالی؛ اخذ شده از کارگاه‌های مشارکتی / امتیازدهی به ایده‌ها بر اساس انطباق با وضعیت توان روستا / انطباق ایده‌ها با چشم‌انداز، اهداف و راهبردهای طرح
- همخوانی تعداد اشتغالزایی پروژه پیشنهادی با جمعیت روستای هدف
- توجه به پراکنش و عدم تمرکز جغرافیایی پروژه‌های مشابه

شناسنامه طرح‌های پیشنهادی

در این قسمت طرح توجیهی هر پروژه با دارا بودن اطلاعاتی از قبیل نام طرح، تعداد شاغلین، مساحت مورد نیاز، میزان سرمایه مورد نیاز، نحوه تامین اعتبارات و... ارائه می‌شود.